

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता, पद, जटा, घन पाठः

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिशेषाभिधानं

Contents

1	TS 3.5.1.1	4
2	TS 3.5.1.2	5
3	TS 3.5.1.3	6
4	TS 3.5.1.4	7
5	TS 3.5.2.1	8
6	TS 3.5.2.2	9
7	TS 3.5.2.3	10
8	TS 3.5.2.4	10
9	TS 3.5.2.5	11
10	TS 3.5.3.1	12
11	TS 3.5.3.2	13
12	TS 3.5.4.1	14
13	TS 3.5.4.2	15

14	TS 3.5.4.3	16
15	TS 3.5.4.4	16
16	TS 3.5.5.1	17
17	TS 3.5.5.2	18
18	TS 3.5.5.3	19
19	TS 3.5.6.1	20
20	TS 3.5.6.2	21
21	TS 3.5.6.3	22
22	TS 3.5.7.1	22
23	TS 3.5.7.2	23
24	TS 3.5.7.3	24
25	TS 3.5.8.1	25
26	TS 3.5.9.1	26
27	TS 3.5.9.2	27

28	TS 3.5.9.3	28
29	TS 3.5.10.1	29
30	TS 3.5.10.2	30
31	TS 3.5.10.3	31
32	TS 3.5.11.1	31
33	TS 3.5.11.2	32
34	TS 3.5.11.3	33
35	TS 3.5.11.4	34
36	TS 3.5.11.5	35

1 TS 3.5.1.1

TS 3.5.1.1

Samhita Paata

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तादुन्-मद्ध्यतः पौर्णमासी जिगाय । तस्यान् देवा अधि सँवसन्त उत्तमे
नाकं इह मादयन्तां ॥ यत्ते देवा अदधु भागधेयममावास्ये सँवसन्तो महित्वा । सानो यज्ञं पिपृहि
विश्ववारे रयिं नो धेहि सुभगे सुवीरं ॥ निवेशनी सङ्गमनी वसूनां विश्वा रूपाणि वसून्त्यावेशयन्ती ।
सहस्रपोषः सुभगा रराणा सा न आगन् वचसा - []

Pada Paata

पूर्णा । पश्चात् । उत । पूर्णा । पुरस्तात् । उदिति । मद्ध्यतः । पौर्णमासीति पौर्ण - मासी
। जिगाय ॥ तस्याम् । देवाः । अधीति । सँवसन्त इति सं - वसन्तः । उत्तम इत्युत् -
तमे । नाकै । इह । मादयन्ताम् ॥ यत् । ते । देवाः । अदधुः । भागधेयमिति भाग
- धेयम् । अमावास्य इत्यमा - वास्ये । सँवसन्त इति सं - वसन्तः । महित्वेति महि-त्वा
॥ सा । नः । यज्ञम् । पिपृहि । विश्ववार इति विश्व - वारे । रयिम् । नः । धेहि ।
सुभग इति सु - भगे । सुवीरमिति सु - वीरम् ॥ निवेशनीति नि - वेशनी । सङ्गमनीति
सं - गमनी । वसूनाम् । विश्वा । रूपाणि । वसूनि । आवेशयन्तीत्यां - वेशयन्ती ॥ स-
हस्रपोषमिति सहस्र - पोषम् । सुभगेति सु-भगा । रराणा । सा । नः । एति । गन् । वचसा ।

2 TS 3.5.1.2

TS 3.5.1.2

Samhita Paata

सँवि॒दा॒ना ॥ अ॒ग्नी॒षो॒मौ प्र॒थ॒मौ वी॒र्ये॒ण व॒सून् रु॒द्राना॑दि॒त्यानि॒ह जि॒न्वतं॑ । मा॒द्ध्यः॑ हि पौ॒र्णमा॒सं
जु॒षेथां॑ ब्र॒ह्म॒णा वृ॒द्धौ सु॒कृते॑न॒ सा॒ताव॑था॒ऽस्मभ्यः॑ स॒हवी॑राः॒ र॒यिं नि य॑च्छतं ॥ आ॒दि॒त्याश्चा॒ङ्गि॒र॒सश्चा॒ग्नीना॑ऽद॒धत् ते द॑र॒शपूर्ण॑मा॒सौ प्रै॒प्सन् तेषा॑म॒ङ्गिर॑सां॒ निरु॑प्तः॒ ह॒विरासी॑दथा॒ऽऽदि॒त्या ए॒तौ
हो॒माव॑पश्यन् ताव॑जुह॒वुस्ततो॑ वै ते द॑र॒शपूर्ण॑मा॒सौ - []

Pada Paata

सँवि॒दा॒नेति॑ सं - वि॒दा॒ना ॥ अ॒ग्नी॒षोमा॑वि॒त्यग्नी॑ - सो॒मौ । प्र॒थ॒मौ । वी॒र्ये॒ण । व॒सून् । रु॒द्रान् ।
आ॒दि॒त्यान् । इ॒ह । जि॒न्व॒तम् ॥ मा॒द्ध्यम् । हि । पौ॒र्णमा॒समि॑ति॒ पौर्ण॑ - मा॒सम् । जु॒षेथा॑म् ।
ब्र॒ह्म॒णा । वृ॒द्धौ । सु॒कृते॑नेति॒ सु - कृ॒तेन॑ । सा॒तौ । अथ॑ । अ॒स्मभ्य॑मि॒त्यस्म॒भ्यम् । स॒हवी॑रा॒-
मि॑ति॒ स॒ह॒वी॒राम् । र॒यिम् । नी॒ति॒ । य॒च्छ॒तम् ॥ आ॒दि॒त्याः । च॒ । अ॒ङ्गि॒र॒सः । च॒ । अ॒ग्नीन्
। ए॒ति॒ । अ॒दुध॑त् । ते । द॒र॒श॒पूर्ण॑मा॒सावि॑ति॒ द॒र॒श॒ - पूर्ण॑मा॒सौ । प्रे॒ति॒ । ऐ॒प्सन् । तेषा॑म् ।
अ॒ङ्गि॒र॒साम् । निरु॑प्तमि॒ति निः - उ॒प्तम् । ह॒विः । आसी॑त् । अथ॑ । आ॒दि॒त्याः । ए॒तौ । हो॒-
मा॑ । अ॒प॒श्यन् । तौ । अ॒जुह॑वुः । ततः॑ । वै । ते । द॒र॒श॒पूर्ण॑मा॒सावि॑ति॒ द॒र॒श॒ - पूर्ण॑मा॒सौ ।

3 TS 3.5.1.3

TS 3.5.1.3

Samhita Paata

पूर्व आ ऽलभन्त द॒र॒शपूर्णमा॒सा-वा॒लभ॑मान ए॒तौ हो॒मौ पु॒रस्ता॑ज्जुहुयाथ् सा॒क्षादे॒व द॒र॒शपूर्णमा॒सावा
ल॑भते ब्रह्मवा॒दिनो॑ वदन्ति स त्वै द॒र॒शपूर्णमा॒सावा ल॑भेत य ए॒नयो॒रनु॒-लो॒मञ्च॑ प्र॒तिलो॒मञ्च॑ वि॒द्या-
दि॒त्यमा॒वास्या॑या ऊ॒र्द्धं तद॑नु॒लो॒मं पौ॒र्णमा॒स्यै प्र॑ती॒चीनं॑ तत् प्र॒तिलो॒मं यत् पौ॒र्णमा॒सीं पूर्वा॑मा॒लभे॑त
प्र॒तिलो॒ममे॒नावा ल॑भेता॒-मु॒मप॑क्षीयमाण॒-मन्व॑प - []

Pada Paata

पूर्व॑ । ए॒ति । अ॒ल॒भ॒न्त । द॒र॒श॒पूर्णमा॒सावि॑ति द॒र॒श - पूर्ण॑मा॒सौ । आ॒ल॒भ॑मान॒ इत्या॑-ल॒भ॑मानः
। ए॒तौ । हो॒मौ । पु॒रस्ता॑त् । जुहु॒यात् । सा॒क्षादि॑ति स - अ॒क्षात् । ए॒व । द॒र॒श॒पूर्णमा॒सावि॑ति
द॒र॒श - पूर्ण॑मा॒सौ । ए॒ति । ल॒भे॒ते । ब्रह्म॑वा॒दिन॒ इति॑ ब्रह्म - वा॒दिनः॑ । व॒द॒न्ति । सः । तु ।
वै । द॒र॒श॒पूर्णमा॒सावि॑ति द॒र॒श - पूर्ण॑मा॒सौ । ए॒ति । ल॒भे॒त । यः । ए॒नयोः॑ । अ॒नु॒लो॒ममि॑त्यनु॒
- लो॒मम् । च । प्र॒तिलो॒ममि॑ति प्रति - लो॒मम् । च । वि॒द्यात् । इति॑ । अ॒मा॒वास्या॑या इत्य॑मा
- वा॒स्यायाः॑ । ऊ॒र्द्धम् । तत् । अ॒नु॒लो॒ममि॑त्यनु॒ - लो॒मम् । पौ॒र्णमा॒स्या इति॑ पौर्ण - मा॒स्यै ।
प्र॑ती॒चीन॑म् । तत् । प्र॒तिलो॒ममि॑ति प्रति - लो॒मम् । यत् । पौ॒र्णमा॒सीमि॑ति पौर्ण - मा॒सीम् ।
पूर्वा॑म् । आ॒ल॒भे॒तेत्या॑ - ल॒भे॒त । प्र॒तिलो॒ममि॑ति प्रति-लो॒मम् । ए॒नौ । ए॒ति । ल॒भे॒त । अ॒मुम्
। अ॒प॒क्षीय॑माणमि॒त्यप॑ - क्षीय॑माणम् । अनु॑ । अपे॒ति ।

4 TS 3.5.1.4

TS 3.5.1.4

Samhita Paata

क्षीयेत सारस्वतौ होमौ पुरस्ताज्जुहुयादमावास्या वै सरस्वत्यनुलोम-मेवैनावा लभते ऽमुमाप्यायमा-
नमन्वा प्यायत आग्नावैष्णव-मेकादशकपालं पुरस्तान्निर्वपेत् सरस्वत्यै चरुः सरस्वते द्वादशकपालं
यदग्नेयो भवत्यग्निर्वै यज्ञमुखं यज्ञमुखमेवर्द्धि पुरस्ताद्धत्ते यद्वैष्णवो भवति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञमे-
वाऽऽरभ्य प्रतनुते सरस्वत्यै () चरुर्भवति सरस्वते द्वादशकपालोऽमावास्या वै सरस्वती पूर्णमासः
सरस्वान् तावेव साक्षादा रभत ऋद्धोत्याभ्यां द्वादशकपालः सरस्वते भवति मिथुनत्वाय प्रजात्यै
मिथुनौ गावौ दक्षिणा समृद्धयै ॥

Pada Paata

क्षीयेते । सारस्वतौ । होमौ । पुरस्तात् । जुहुयात् । अमावास्येत्यमा-वास्या । वै ।
सरस्वती । अनुलोममित्यनु-लोमम् । एव । एनौ । एति । लभेते । अमुम् । आप्या-
यमानमित्या - प्यायमानम् । अन्तु । एति । प्यायते । आग्नावैष्णवमित्याग्ना - वैष्णवम् ।
एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । पुरस्तात् । निरिति । वपेत् । सरस्वत्यै । चरुम् ।
सरस्वते । द्वादशकपालमिति द्वादश-कपालम् । यत् । अग्नेयः । भवति । अग्निः । वै
। यज्ञमुखमिति यज्ञ-मुखम् । यज्ञमुखमिति यज्ञ-मुखम् । एव । ऋद्धिम् । पुरस्तात् । ध-
त्ते । यत् । वैष्णवः । भवति । यज्ञः । वै । विष्णुः । यज्ञम् । एव । आरभ्येत्या
- रभ्यं । प्रेति । तनुते । सरस्वत्यै () । चरुः । भवति । सरस्वते । द्वादशकपाल
इति द्वादश-कपालः । अमावास्येत्यमा - वास्या । वै । सरस्वती । पूर्णमास इति पूर्ण -
मासः । सरस्वान् । तौ । एव । साक्षादिति स - अक्षात् । एति । रभते । ऋद्धोति ।

आ॒भ्याम् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॒ द्वा॒द॒श॒ - क॒पा॒लः । स॒र॒स्व॒ते । भ॒व॒ति । मि॒थु॒न॒त्वा॒येति॑ मि॒थु॒न॒
- त्वा॒य॑ । प्र॒जा॒त्या॒ इति॒ प्र - जा॒त्यै । मि॒थु॒नौ । गा॒वौ । दक्षि॑णा । स॒मृ॒द्ध्या॒ इति॒ सं - ऋ॒द्ध्यै ॥

5 TS 3.5.2.1

TS 3.5.2.1

Samhita Paata

ऋ॒ष॒यो॒ वा॒ इन्द्रं॑ प्र॒त्यक्षं॑ ना॒प॒श्यन् तं॑ व॒सि॑ष्ठः प्र॒त्यक्षं॑ प॒श्य॒थ॒ सोऽब्र॑वीद्-ब्रा॒ह्म॑णं ते वक्ष्यामि॒ यथा॒ त्व॒-
त्पु॒रोहि॑ताः प्र॒जाः प्र॒ज॒नि॒ष्यन्तेऽथ॑ मे॒त॒रे॒भ्य॒ ऋ॒षि॑भ्यो॒ मा प्र॒वोच॑ इति॒ तस्मा॑ ए॒तान्श्स्तोम॑-भा॒गान॑ ब्रवीत्
ततो॒ व॒सि॑ष्ठ॒पुरोहि॑ताः प्र॒जाः प्रा॒जा॒यन्त॒ तस्मा॑द्-वा॒सि॑ष्ठो ब्र॒ह्मा का॒र्यः प्रै॒व जा॑यते र॒श्मि॑र॒सि क्ष॒या॒य
त्वा॒ क्षयं॑ जि॒न्वे - []

Pada Paata

ऋ॒ष॒यः । वै । इन्द्रं॑ । प्र॒त्यक्ष॑मिति॒ प्रति॒ - अक्षं॑ । न । अ॒प॒श्य॒न् । तम् । व॒सि॑ष्ठः ।
प्र॒त्यक्ष॑मिति॒ प्रति॒ - अक्षं॑ । अ॒प॒श्य॒त् । सः । अ॒ब्र॑वीत् । ब्रा॒ह्म॑णम् । ते । व॒क्ष्या॑मि ।
यथा॑ । त्वत्पु॒रोहि॑ता॒ इति॒ त्वत् - पु॒रोहि॑ताः । प्र॒जा इति॒ प्र - जाः । प्र॒ज॒नि॒ष्यन्त॒ इति॒ प्र -
ज॒नि॒ष्यन्ते॑ । अथ॑ । मा॒ । इ॒त॒रे॒भ्यः । ऋ॒षि॑भ्य॒ इत्यृषि॑ - भ्यः । मा । प्रेति॑ । वोचः॑ । इति॑
। तस्मै॑ । ए॒तान् । स्तोम॑भा॒गानि॑ति॒ स्तोम॑ - भा॒गान् । अ॒ब्र॑वीत् । ततः॑ । व॒सि॑ष्ठ॒पुरोहि॑ता॒ इति॒
व॒सि॑ष्ठ - पु॒रोहि॑ताः । प्र॒जा इति॒ प्र - जाः । प्रेति॑ । अ॒जा॒यन्त॒ । तस्मा॑त् । वा॒सि॑ष्ठः । ब्र॒ह्मा
। का॒र्यः । प्रेति॑ । ए॒व । जा॒य॒ते । र॒श्मिः । अ॒सि॒ । क्ष॒या॒य । त्वा॒ । क्षयं॑ । जि॒न्व॒ । इति॑ ।

6 TS 3.5.2.2

TS 3.5.2.2

Samhita Paata

-त्याह देवा वै क्षयो देवेभ्य एव यज्ञं प्राऽऽ*ह प्रेतिरसि धर्माय त्वा धर्मं जिन्वेत्याह मनुष्या
वै धर्मो मनुष्येभ्य एव यज्ञं प्राऽऽ*हान्वितिरसि दिवे त्वा दिवं जिन्वेत्याहेभ्य एव लोकेभ्यो यज्ञं
प्राऽऽ*हविष्टम्भोऽसि वृष्ट्यै त्वा वृष्टिं जिन्वेत्याह वृष्टिमेवाव - []

Pada Paata

आह । देवाः । वै । क्षयः । देवेभ्यः । एव । यज्ञम् । प्रेति । आह । प्रेतिरिति प्र - इति ।
असि । धर्माय । त्वा । धर्मम् । जिन्व । इति । आह । मनुष्याः । वै । धर्मः । मनुष्येभ्यः
। एव । यज्ञम् । प्रेति । आह । अन्वितिरित्यनु-इति । असि । दिवे । त्वा । दिवम् ।
जिन्व । इति । आह । एभ्यः । एव । लोकेभ्यः । यज्ञम् । प्रेति । आह । विष्टम्भं इति
वि - स्तम्भः । असि । वृष्ट्यै । त्वा । वृष्टिम् । जिन्व । इति । आह । वृष्टिम् । एव । अवेति ।

7 TS 3.5.2.3

TS 3.5.2.3

Samhita Paata

रुन्धे प्र॒वाऽस्य॑नु॒वाऽसीत्या॑ह मिथुन॒त्वायो॑शिग॑सि वसु॑भ्यस्त्वा वसू॑ञ्जिन्वेत्या॑हाष्टौ वस॑व॒ एका॑दश रु॒द्रा
द्वा॑द॒शाऽऽदि॑त्या ए॒ताव॑न्तो॒ वै दे॒वास्ते॑भ्य॑ ए॒व य॒ज्ञं प्रा॑ऽऽहौजो॑ऽसि पि॒तृभ्य॑स्त्वा पि॒तृन् जि॑न्वेत्या॑ह
दे॒वाने॒व पि॒तृन॒नु सन्त॑नोति॒ तन्तु॑र॒सि प्र॒जाभ्य॑स्त्वा प्र॒जा जि॑न्वे - []

Pada Paata

रुन्धे । प्र॒वेति॑ प्र - वा । अ॒सि । अ॒नुवे॑त्यनु - वा । अ॒सि । इति॑ । आ॒ह । मि॒थुन॒त्वाये॑ति
मिथु॑न - त्वाये॑ । उ॒शिक् । अ॒सि । वसु॑भ्य इति॑ वसु॑ - भ्यः । त्वा । वसू॑न् । जि॒न्व ।
इति॑ । आ॒ह । अ॒ष्टौ । वस॑वः । ए॒का॑दश । रु॒द्राः । द्वा॑द॒श । आ॒दि॒त्याः । ए॒ताव॑न्तः । वै
। दे॒वाः । ते॒भ्यः । ए॒व । य॒ज्ञम् । प्रेति॑ । आ॒ह । ओजः॑ । अ॒सि । पि॒तृभ्य॑ इति॑ पि॒तृ -
भ्यः । त्वा । पि॒तृन् । जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह । दे॒वान् । ए॒व । पि॒तृन् । अनु॑ । समि॑तिं
। त॒नोति॑ । तन्तु॑ः । अ॒सि । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र - जा॒भ्यः । त्वा । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । जि॒न्व ।

8 TS 3.5.2.4

TS 3.5.2.4

Samhita Paata

-त्याह॑ पि॒तृने॒व प्र॒जा अनु॑ सन्त॑नोति॒ पृ॒तना॒षाड॑सि॒ प॒शुभ्य॑स्त्वा॒ प॒शूञ्जि॑न्वेत्याह॑ प्र॒जा ए॒व प॒शून्नु॑
सन्त॑नोति॒रे॒वदु॑स्यो-ष॑धीभ्य॒ स्त्वौष॑धी-जि॑न्वेत्या॒हौष॑धीष्वे॒व प॒शून् प्र॑ति॒ष्ठाप॑यत्यभि॒जिद॑सि॒ यु॒क्तग्रा॑वेन्द्रा॒य
त्वेन्द्र॑ जि॒न्वेत्या॑हाभि॒जित्या॑ अधि॑पतिरसि॒ प्रा॒णाय॑ त्वा प्रा॒णं - []

Pada Paata

इति॑ । आ॒ह । पि॒तृन् । ए॒व । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । अनु॑ । समि॒ति । त॒नोति॑ । पृ॒तना॒षाट्
। अ॒सि । प॒शुभ्य॑ इति॑ प॒शु - भ्यः । त्वा॒ । प॒शून् । जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह । प्र॒जा इति॑ प्र
- जाः । ए॒व । प॒शून् । अनु॑ । समि॒ति । त॒नोति॑ । रे॒वत् । अ॒सि । ओष॑धीभ्य॒ इत्योष॑धि
- भ्यः । त्वा॒ । ओष॑धीः । जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह । ओष॑धीषु । ए॒व । प॒शून् । प्र॑तीति॑ ।
स्था॒पय॑ति । अ॒भि॒जिदि॑त्यभि - जि॒त् । अ॒सि । यु॒क्तग्रा॑वेति॑ यु॒क्त - ग्रा॒वा । इन्द्रा॑य । त्वा॒ ।
इन्द्र॑म् । जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह । अ॒भि॒जित्या॑ इत्यभि - जि॒त्यै । अधि॑पतिरित्यधि॑ - प॒तिः ।
अ॒सि । प्रा॒णाय॑ति॑ प्र - अ॒नाय॑ । त्वा॒ । प्रा॒णमि॑ति॑ प्र-अ॒नम् ।

9 TS 3.5.2.5

TS 3.5.2.5

Samhita Paata

जि॒न्वेत्या॑ह॑ प्र॒जास्वे॒व प्रा॒णान् द॑धाति॒ त्रि॒वृद॑सि॒ प्र॒वृद॑सीत्याह॑ मि॒थुन॑त्वाय॑ स॒श्रो॒होऽसि॑ नी॒रो॒होऽसी॑-
त्याह॑ प्र॒जा॑त्यै॒ वसु॑कोऽसि॒ वेष॑श्रिरसि॒ वस्य॑ष्टि॒रसी॑त्याह॑ प्र॒ति॑ष्ठित्यै ॥

Pada Paata

जि॒न्व । इति॑ । अ॒ह । प्र॒जास्वि॑ति॒ प्र - जा॑सु । ए॒व । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र - अ॒नान् । दु॒धाति॑ ।
 त्रि॒वृदि॑ति॒ त्रि - वृत् । अ॒सि । प्र॒वृदि॑ति॒ प्र - वृत् । अ॒सि । इति॑ । अ॒ह । मि॒थुन॑त्वायेति॑
 मि॒थुन - त्वाय॑ । स॒रो॒ह इति॑ सं - रो॒हः । अ॒सि । नी॒रो॒ह इति॑ निः - रो॒हः । अ॒सि । इति॑
 । अ॒ह । प्र॒जा॒त्या इति॑ प्र - जा॒त्यै । व॒सुकः॑ । अ॒सि । वे॒षश्चि॑रिति॒ वे॒ष- श्रिः॑ । अ॒सि ।
 वस्य॑ष्टिः । अ॒सि । इति॑ । अ॒ह । प्र॒ति॒ष्ठित्या॑ इति॒ प्रति॑ - स्थि॒त्यै ॥

10 TS 3.5.3.1**TS 3.5.3.1****Samhita Paata**

अ॒ग्निना॑ दे॒वेन॑ पृ॒त॒ना ज॑यामि गाय॒त्रेण॑ छ॒न्द॒सा त्रि॒वृता॑ स्तो॒मेन॑ रथ॒न्त॒रेण॑ सा॒म्ना व॑ष॒ट्कारेण॑ व॒ज्रेण॑
 पू॒र्व॒जान् भ्रातृ॑व्या॒नध॑रान् पा॒दया॑म्यवै॒नान् बा॒धे प्र॒त्येना॑नु॒देऽस्मिन् क्षये॑ऽस्मिन् भूमि॒लोके योऽस्मान्
 द्वेष्टि॑ यच्च॑ व॒यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः क्रमे॑णाऽत्ये॒नान् क्रामा॑मी॒न्द्रेण॑ दे॒वेन॑ पृ॒त॒ना ज॑यामि त्रैष्टु॒भेन॑ छ॒न्द॒सा
 पञ्चद॑शेन॒ स्तो॒मेन॑ बृ॒हता॑ सा॒म्ना व॑ष॒ट्कारेण॑ व॒ज्रेण॑ - []

Pada Paata

अ॒ग्निना॑ । दे॒वेन॑ । पृ॒त॒नाः । ज॑या॒मि । गाय॒त्रेण॑ । छ॒न्द॒सा । त्रि॒वृते॑ति॒ त्रि - वृता॑ । स्तो॒मेन॑
 । रथ॒न्त॒रेणे॑ति॒ रथं - त॒रेण॑ । सा॒म्ना । व॑ष॒ट्कारे॑ति॒ वषट् - का॒रेण॑ । व॒ज्रेण॑ । पू॒र्व॒जानि॑ति॒ पू॒र्व
 - जा॒न् । भ्रातृ॑व्या॒न् । अध॑रान् । पा॒दया॑मि । अ॒वेति॑ । ए॒नान् । बा॒धे । प्र॒तीति॑ । ए॒नान् ।

नु॒दे । अ॒स्मिन् । क्ष॒यै । अ॒स्मिन् । भूमि॑ल॒ोक इति॑ भूमि - लो॒के । यः । अ॒स्मान् । द्वेष्टि॑ ।
 यम् । च॒ । व॒यम् । द्विष्मः॑ । विष्णोः॑ । क्रमे॑ण । अती॑ति । ए॒नान् । क्रा॒मामि॑ । इ॒न्द्रेण॑
 । दे॒वेन॑ । पृ॒त॒नाः । ज॒यामि॑ । त्रैष्टु॑भेन । छ॒न्द॒सा । प॒ञ्चदु॑शेनेति पञ्च - दु॒शेन॑ । स्तो॒मेन॑ ।
 बृ॒ह॒ता । सा॒म्रा । व॒षट्कारे॑णेति वषट् - क॒रेण॑ । वज्रे॑ण ।

11 TS 3.5.3.2

TS 3.5.3.2

Samhita Paata

सह॑जान् वि॒श्वेभिर्दे॑वेभिः पृ॒त॒ना ज॒यामि॑ जा॒ग॒तेन॑ छ॒न्द॒सा सप्त॑दु॒शेन॑ स्तो॒मेन॑ वा॒म॒दे॒व्येन॑ सा॒म्रा व॒ष॒ट्कारे॑ण वज्रे॑णा पर॒जानि॑न्द्रेण स॒युजो॑ व॒यः सा॑स॒ह्याम॑ पृ॒त॒न्यतः॑ । घ्नन्तो॑ वृ॒त्राण्य॑प्रति । यत्ते॑ अ॒ग्रे
 तेज॑स्तेना॒हं तेज॑स्वी भू॒यासं॑ यत्ते॑ अ॒ग्रे वर्च॑स्तेना॒हं वर्च॑स्वी भू॒यासं॑ यत्ते॑ अ॒ग्रे ह॒रस्तेना॑हं ह॒रस्वी
 भू॒यासं॑ ॥

Pada Paata

सह॑जानिति सह - जान् । वि॒श्वेभिः॑ । दे॒वेभिः॑ । पृ॒त॒नाः । ज॒यामि॑ । जा॒ग॒तेन॑ । छ॒न्द॒सा
 । सप्त॑दु॒शेनेति॑ सप्त - दु॒शेन॑ । स्तो॒मेन॑ । वा॒म॒दे॒व्येनेति॑ वा॒म॒दे॒व्येन॑ । सा॒म्रा । व॒ष॒ट्कारे॑ण॒
 ति॑ वषट् - क॒रेण॑ । वज्रे॑ण । अ॒पर॒जानि॑त्य॒पर॑ - जान् । इ॒न्द्रेण॑ । स॒युज॑ इति॑ स॒युजः॑ ।
 व॒यम् । सा॑स॒ह्याम॑ । पृ॒त॒न्यतः॑ ॥ घ्नन्तः॑ । वृ॒त्राणि॑ । अ॒प्रति॑ ॥ यत् । ते । अ॒ग्रे ।
 तेजः॑ । तेन॑ । अ॒हम् । तेज॑स्वी । भू॒यासम् । यत् । ते । अ॒ग्रे । वर्चः॑ । तेन॑ । अ॒-

हम् । वर्चस्वी । भूयासम् । यत् । ते । अग्ने । हरः । तेन । अहम् । हरस्वी । भूयासम् ॥

12 TS 3.5.4.1

TS 3.5.4.1

Samhita Paata

ये देवा यज्ञह्नो यज्ञमुषः पृथिव्यामद्भ्यासन्ते । अग्निर्मा तेभ्यो रक्षतु गच्छेम सुकृतो वयं ॥ आऽगन्म मित्रावरुणा वरेण्या रात्रीणां भागो युवयोर्यो अस्ति । नाकं गृह्णाणाः सुकृतस्य लोके तृतीये पृष्ठे अधि रोचने दिवः ॥ ये देवा यज्ञह्नो यज्ञमुषोऽन्तरिक्षेऽद्भ्यासन्ते । वायुर्मा तेभ्यो रक्षतु गच्छेम सुकृतो वयं ॥ यास्ते रात्रीः सवित - []

Pada Paata

ये । देवाः । यज्ञह्न इति यज्ञ - हनः । यज्ञमुष इति यज्ञ - मुषः । पृथिव्याम् । अधीति । आसन्ते ॥ अग्निः । मा । तेभ्यः । रक्षतु । गच्छेम । सुकृत इति सु - कृतः । वयम् ॥ एति । अगन्म । मित्रावरुणेति मित्रा-वरुणा । वरेण्या । रात्रीणाम् । भागः । युवयोः । यः । अस्ति ॥ नाकम् । गृह्णाणाः । सुकृतस्येति सु - कृतस्य । लोके । तृतीये । पृष्ठे । अधीति । रोचने । दिवः ॥ ये । देवाः । यज्ञह्न इति यज्ञ - हनः । यज्ञमुष इति यज्ञ - मुषः । अन्तरिक्षे । अधीति । आसन्ते ॥ वायुः । मा । तेभ्यः । रक्षतु । गच्छेम । सुकृत इति सु - कृतः । वयम् ॥ याः । ते । रात्रीः । सवितुः ।

13 TS 3.5.4.2

TS 3.5.4.2

Samhita Paata

-दे॒व॒या॒नी॒र॒न्त॒रा द्यावा॑पृथि॒वी वि॒यन्ति॑ । गृ॒हैश्च॑ स॒र्वैः" प्र॒जया॑ न्व॒ग्रे सु॒वो रु॒हा॑णास्तर॒ता रजा॑ऽसि ॥
 ये दे॒वा य॑ज्ञ॒हनो॑ य॒ज्ञमु॑षो दि॒व्यद्वा॑स॒न्ते । सूर्यो॑ मा॒ तेभ्यो॑ रक्ष॒तु गच्छे॑म सु॒कृतो॑ व॒यं ॥ येनेन्द्रा॑य
 स॒मभ॑रः पया॑ऽस्युत्त॒मेन॑ ह॒विषा॑ जा॒तवे॑दः । तेना॑ऽग्रे त्वमु॒त व॑र्द्धये॒मः स॑जा॒ताना॑ऽश्चै॒ष्ठ्य आ धे॑हो॒नं
 ॥ य॒ज्ञ॒हनो॑ वै दे॒वा य॑ज्ञ॒मुषः॑ - []

Pada Paata

दे॒व॒या॒नी॒र॒िति॑ दे॒व - या॒नीः" । अ॒न्त॒रा । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑ - पृथि॒वी । वि॒यन्तीति॑ वि -
 यन्ति॑ ॥ गृ॒हैः । च । स॒र्वैः" । प्र॒जयेति॑ प्र - जया॑ । नु । अ॒ग्रे । सु॒वः । रु॒हा॑णाः । तर॒त
 । रजा॑ऽसि ॥ ये । दे॒वाः । य॒ज्ञ॒हन इति॑ य॒ज्ञ - हनः॑ । य॒ज्ञमु॑ष इति॑ य॒ज्ञ - मुषः॑ । दि॒वि
 । अधीति॑ । आस॑न्ते ॥ सूर्यः॑ । मा॒ । तेभ्यः॑ । रक्ष॒तु । गच्छे॑म । सु॒कृत इति॑ सु - कृतः॑
 । व॒यम् ॥ येन॑ । इन्द्रा॑य । स॒मभ॑र इति॑ सं - अभ॑रः । पया॑ऽसि । उ॒त्त॒मेनेत्यु॑त् - त॒मेन॑
 । ह॒विषा॑ । जा॒तवे॑द इति॑ जा॒त - वे॒दः ॥ तेन॑ । अ॒ग्रे । त्वम् । उ॒त । वर्द्ध॑य । इ॒मम् ।
 स॒जा॒ताना॑मिति॑ स - जा॒ताना॑म् । श्रै॒ष्ठ्ये । एति॑ । धे॒हि । ए॒नम् ॥ य॒ज्ञ॒हन इति॑ य॒ज्ञ - हनः॑ ।
 वै । दे॒वाः । य॒ज्ञमु॑ष इति॑ य॒ज्ञ - मुषः॑ ।

14 TS 3.5.4.3

TS 3.5.4.3

Samhita Paata

सन्ति त एषु लोकेष्वसत आददाना विमश्राना यो ददाति यो यजते तस्य । ये देवा यज्ञहनः
पृथिव्यामद्भ्यासते ये अन्तरिक्षे ये दिवीत्याहेमानेव लोकास्तीर्त्वा सगृहः सपशुः सुवर्गलोकमेत्यप
वै सोमेनेजानाद्देवताश्च यज्ञश्च क्रामन्त्याग्रेयं पञ्चकपालमुदवसानीयं निर्वपेदग्निः सर्वा देवताः - []

Pada Paata

सन्ति । ते । एषु । लोकेषु । आसते । आददाना इत्या - ददानाः । विमश्राना इति वि-मश्रानाः
। यः । ददाति । यः । यजते । तस्य ॥ ये । देवाः । यज्ञहन इति यज्ञ - हनः ।
पृथिव्याम् । अधीति । आसते । ये । अन्तरिक्षे । ये । दिवि । इति । आह । इमान् ।
एव । लोकान् । तीर्त्वा । सगृह इति स - गृहः । सपशुरिति स - पशुः । सुवर्गमिति सुवः
- गम् । लोकम् । एति । अपेति । वै । सोमेन । ईजानात् । देवताः । च । यज्ञः । च
। क्रामन्ति । आग्रेयम् । पञ्चकपालमिति पञ्च - कपालम् । उदवसानीयमित्युत् - अवसानीयम्
। निरिति । वपेत् । अग्निः । सर्वाः । देवताः ।

15 TS 3.5.4.4

TS 3.5.4.4

Samhita Paata

पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञो दे॒वता॑श्चै॒व य॒ज्ञाव॑ रु॒न्धेगा॑य॒त्रो वा अ॒ग्निर्गा॑य॒त्र छ॑न्दा॒स्तं छ॑न्द॒सा व्य॑र्द्धयति॒ यत् पञ्च॑क॒-
पालं॑ क॒रोत्य॑ष्टाक॒पालः का॒र्योऽष्टा॑क्ष॒रा गा॑य॒त्री गा॑य॒त्रोऽग्नि॑-गा॒य॒त्र छ॑न्दाः॒ स्वेनै॒वैनं॑ छ॑न्द॒सा सम॑र्द्धयति॒
प॒ङ्क्त्यौ या॑ज्यानुवा॒क्ये भ॑वतुः पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञस्तेनै॒व य॒ज्ञान्नैति॑ ॥

Pada Paata

पाङ्क्तः॑ । य॒ज्ञः । दे॒वताः॑ । च॒ । ए॒व । य॒ज्ञम् । च॒ । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । गा॑य॒त्रः । वै
। अ॒ग्निः । गा॑य॒त्रछ॑न्दा॒ इति॑ गा॒य॒त्र - छ॑न्दाः । तम् । छ॑न्द॒सा । वी॒ति । अ॒र्द्धय॑ति ।
यत् । पञ्च॑क॒पाल॑मि॒ति पञ्च॑ - क॒पालम् । क॒रोति॑ । अ॒ष्टाक॑पाल॒ इत्य॑ष्टा - क॒पालः । का॒-
र्यः । अ॒ष्टाक्ष॑रेत्य॒ष्टा - अ॒क्षरा॑ । गा॑य॒त्री । गा॑य॒त्रः । अ॒ग्निः । गा॑य॒त्रछ॑न्दा॒ इति॑ गा॒य॒त्र -
छ॑न्दाः । स्वेन॑ । ए॒व । ए॒नम् । छ॑न्द॒सा । समि॑ति । अ॒र्द्धय॑ति । प॒ङ्क्त्यौ । या॑ज्यानुवा॒-
क्ये इति॑ याज्या - अ॒नुवा॒क्ये । भ॑वतुः । पाङ्क्तः॑ । य॒ज्ञः । तेन॑ । ए॒व । य॒ज्ञात् । न । ए॒ति ॥

16 TS 3.5.5.1

TS 3.5.5.1

Samhita Paata

सूर्यो॑ मा दे॒वो दे॒वेभ्यः॑ पातु वा॒युरन्त॑रि॒क्षाद्-य॑ज॒मानोऽग्नि॑र्मा पातु चक्षु॑षः । सक्ष॑ शूष॑ सवि॒तर्विश्व॑-
चर॑ षण ए॒तेभिः॑ सोम॒ नाम॑भिर्विधेम ते तेभिः॑ सोम॒ नाम॑भिर्विधेम ते ॥ अ॒हं प॑रस्ता॒दु-ह॑म॒वस्ता॑दुहं
ज्योति॑षा॒ वि तमो॑ ववार । यदु॒न्तरि॑क्षं॒ तदु॑ मे पि॒ताऽभू॑दुहः॒ सूर्य॑मु॒भयतो॑ ददर॒शाहं॑ भू॒या समु॑त्तमः
समा॑नाना॒ - []

Pada Paata

सूर्यः । मा । देवः । देवेभ्यः । पातु । वायुः । अन्तरिक्षात् । यजमानः । अग्निः ।
 मा । पातु । चक्षुषः ॥ सक्षः । शूषः । सवितः । विश्वचरुषण इति विश्व - चरुषणे ।
 एतेभिः । सोम । नामभिरिति नाम - भिः । विधेम । ते । तेभिः । सोम । नामभिरिति
 नामभिः । विधेम । ते ॥ अहम् । पुरस्तात् । अहम् । अवस्तात् । अहम् । ज्योतिषा ।
 वीति । तमः । ववार ॥ यत् । अन्तरिक्षम् । तत् । उ । मे । पिता । अभूत् । अ-
 हम् । सूर्यम् । उभयतः । ददुरुः । अहम् । भूयासम् । उत्तम इत्युत् - तमः । समानानाम् ।

17 TS 3.5.5.2**TS 3.5.5.2****Samhita Paata**

मा समुद्रा-दाऽन्तरिक्षात्-प्रजापतिरुदधिं च्यावयातीन्द्रः प्रस्रौतु मरुतो वरुषयन्तून्मभय पृथिवीं भि-
 न्धीदं दिव्यं नभः । उद्रो दिव्यस्य नो देहीशानो विसृजा दिति ॥ पशवो वा एते यदादित्य एष
 रुद्रो यदग्निरोषधीः प्रास्याग्नावादित्यं जुहोति रुद्रादेव पशूनन्तर्द्धात्यथो ओषधीष्वेव पशून् - []

Pada Paata

एति । समुद्रात् । एति । अन्तरिक्षात् । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । उदधिमित्युद - धिम् ।
 च्यावयाति । इन्द्रः । प्रेति । स्रौतु । मरुतः । वरुषयन्तु । उदिति । नभंय । पृथिवीम् ।

भिन्धि । इदम् । दिव्यम् । नभः ॥ उ॒द्रः । दि॒व्यस्य॑ । नः । दे॒हि । ई॒शा॒नः । वी॒ति॑ ।
 सृ॒ज् । द्य॒ति॑म् ॥ प॒श॒वः । वै । ए॒ते । यत् । आ॒दि॒त्यः । ए॒षः । रु॒द्रः । यत् । अ॒ग्निः ।
 ओष॑धीः । प्रा॒स्येति॑ प्र - अ॒स्य॑ । अ॒ग्नौ । आ॒दि॒त्यम् । जु॒होति॑ । रु॒द्रात् । ए॒व । प॒शून् ।
 अ॒न्तः । दु॒धाति॑ । अथो॒ इति॑ । ओष॑धीषु । ए॒व । प॒शून् ।

18 TS 3.5.5.3

TS 3.5.5.3

Samhita Paata

प्रति॑ष्ठापयति क॒विर्य॒ज्ञस्य॑ वि॒त॒नोति॑ पन्थां॒ नाक॑स्य पृ॒ष्ठे अधि॑ रोच॒ने दि॒वः । येन॑ ह॒व्यं व॒हसि॑ यासि॑
 दू॒त इ॒तः प्र॒चे॒ता अ॒मु॒तः स॒नी॒यान् ॥ यास्ते॑ वि॒श्वाः॑ स॒मिधः॑ स॒न्त्य॒ग्नेयाः॑ पृ॒थि॒व्यां ब॒रु॒हिषि॑ सू॒र्ये
 याः । तास्ते॑ गच्छ॒न्त्वाहु॑तिं घृ॒तस्य॑ दे॒वाय॑ते यज॑मानाय श॒र्म ॥ आ॒शासा॑नः सु॒वीर्य॑ रा॒यस्पोष॑
 स्व॒श्वियं॑ । बृ॒हस्प॑ति॒ना रा॒या स्व॒गाकृ॑तो म॒ह्यं यज॑मानाय () तिष्ठ ॥

Pada Paata

प्रती॑तिं । स्था॒पय॑ति । क॒विः । य॒ज्ञस्य॑ । वी॒ति॑ । त॒नोति॑ । पन्था॑म् । नाक॑स्य । पृ॒ष्ठे ।
 अधी॑तिं । रोच॒ने । दि॒वः ॥ येन॑ । ह॒व्यम् । व॒हसि॑ । यासि॑ । दू॒तः । इ॒तः । प्र॒चे॒ता
 इति॑ प्र॒चे॒ताः । अ॒मु॒तः । स॒नी॒यान् ॥ याः । ते॒ । वि॒श्वाः॑ । स॒मिध॑ इति॑ सं - इधः॑ ।
 सन्ति॑ । अ॒ग्ने । याः । पृ॒थि॒व्याम् । ब॒रु॒हिषि॑ । सू॒र्ये । याः ॥ ताः । ते॒ । गच्छ॑न्तु ।
 आहु॑ति॒मित्या - हु॒तिम् । घृ॒तस्य॑ । दे॒वाय॑त इति॑ दे॒व - य॑ते । यज॑मानाय । श॒र्म ॥ आ॒शासा॑न

इत्याँ - शासानः । सुवीर्यमिति सु - वीर्यम् । रायः । पोषम् । स्वधियमिति सु - अधि-
यम् ॥ बृहस्पतिना । राया । स्वगाकृत इति स्वगा - कृतः । मध्यम् । यजमानाय () । तिष्ठ ॥

19 TS 3.5.6.1

TS 3.5.6.1

Samhita Paata

सं त्वां नह्यामि पयसा घृतेन सं त्वां नह्याम्यप ओषधीभिः । सं त्वां नह्यामि प्रजयाऽहमद्य सा
दीक्षिता संनवो वाजमस्मे ॥ प्रेतु ब्रह्मणस्पत्नी वेदिं वर्णेन सीदतु । अथाहमनुकामिनी स्वे लोके
विशा इह ॥ सुप्रजसंस्त्वा वयः सुपत्नीरुपं सेदिम । अग्रे सपत्नदम्भनमदब्धासो अदाभ्यं ॥
इमं विष्यामि वरुणस्य पाशं - []

Pada Paata

समिति । त्वा । नह्यामि । पयसा । घृतेन । समिति । त्वा । नह्यामि । अपः । ओषधी-
भिरित्योषधि - भिः ॥ समिति । त्वा । नह्यामि । प्रजयेति प्र - जया । अहम् । अद्य । सा
। दीक्षिता । संनवः । वाजम् । अस्मे इति ॥ प्रेति । एतु । ब्रह्मणः । पत्नी । वेदिम् ।
वर्णेन । सीदतु ॥ अथ । अहम् । अनुकामिनीत्यनु-कामिनी । स्वे । लोके । विशै । इह
॥ सुप्रजस इति सु - प्रजसः । त्वा । वयम् । सुपत्नीरिति सु - पत्नीः । उपेति । सेदिम्
॥ अग्रे । सपत्नदम्भनमिति सपत्न - दम्भनम् । अदब्धासः । अदाभ्यम् ॥ इमम् । वीति ।
स्यामि । वरुणस्य । पाशम् ।

20 TS 3.5.6.2

TS 3.5.6.2

Samhita Paata

यमबद्धीत सविता सुकेतः । धातुश्च योनौ सुकृतस्य लोके स्योनं मे सह पत्यां करोमि ॥ प्रेह्युदेह्यु-
तस्य वामीरन्वग्निस्तेऽग्रं नयत्वदितिर्मद्वयं ददताः रुद्रावसृष्टाऽसि युवा नाम मा मा हिंसीर्वसुभ्यो
रुद्रेभ्य आदित्येभ्यो विश्वेभ्यो वो देवेभ्यः पन्नेजनीर्गृह्णामि यज्ञाय वः पन्नेजनीः सादयामि विश्वस्य
ते विश्वावतो वृष्ण्यावत् - []

Pada Paata

यम् । अबद्धीत । सविता । सुकेत इति सु-केतः ॥ धातुः । च । योनौ । सुकृतस्येति सु -
कृतस्य । लोके । स्योनम् । मे । सह । पत्यां । करोमि ॥ प्रेति । इहि । उदेहीत्युत्-एहि
। ऋतस्य । वामीः । अन्विति । अग्निः । ते । अग्रम् । नयतु । अदितिः । मद्वयम् ।
ददताम् । रुद्रावसृष्टेति रुद्र-अवसृष्टा । असि । युवा । नाम । मा । मा । हिंसीः । वसुभ्य
इति वसु-भ्यः । रुद्रेभ्यः । आदित्येभ्यः । विश्वेभ्यः । वः । देवेभ्यः । पन्नेजनीरिति पत् -
नेजनीः । गृह्णामि । यज्ञाय । वः । पन्नेजनीरिति पत् - नेजनीः । सादयामि । विश्वस्य । ते
। विश्वावत् इति विश्व-वत् । वृष्ण्यावत् इति वृष्णिय-वत् ।

21 TS 3.5.6.3

TS 3.5.6.3

Samhita Paata

स्तवा॑ग्रे वा॒मीरनु॑ सु॒दंशि॑ विश्वा॒ रेता॑सि धिषी॒याऽगं॑ दे॒वान् य॒ज्ञो नि दे॒वीर्दे॒वेभ्यो॑ य॒ज्ञम॑शिषन्नस्मिन्धु॑
सु॒न्वति॑ यज॑मान आ॒शिषः॑ स्वाहा॑कृताः समु॒द्रेष्ठा॑ गन्ध॒र्वमाति॑ष्ठ॒तानु॑ । वात॑स्य॒ पत्म॑न्निड ईडि॒ताः॑
॥

Pada Paata

तव॑ । अ॒ग्रे । वा॒मीः । अ॒न्विति॑ । सु॒दंशीति॑ सं - द॒शि । वि॒श्वा । रेता॑सि । धिषी॒य ।
अ॒गन्न॑ । दे॒वान् । य॒ज्ञः । नीति॑ । दे॒वीः । दे॒वेभ्यः॑ । य॒ज्ञम् । अ॒शिष॑न् । अ॒स्मिन् ।
सु॒न्वति॑ । यज॑माने । आ॒शिष॑ इत्या॑ - शिषः॑ । स्वाहा॑कृता॒ इति॑ स्वाहा॑ - कृताः॑ । समु॒द्रेष्ठा॑ इ-
ति॑ समु॒द्रे - स्थाः॑ । गन्ध॒र्वम् । एति॑ । तिष्ठ॑त॒ । अनु॑ ॥ वात॑स्य । पत्म॑न् । इडः॑ । ईडि॒ताः॑ ॥

22 TS 3.5.7.1

TS 3.5.7.1

Samhita Paata

व॒षट्कारो॑ वै गा॒यत्रि॒यै शिरो॑ऽछि॒नत् तस्यै॑ रसः॒ परा॑ऽप॒त॒त् स पृ॑थि॒वीं प्रावि॑श॒त्स ख॑दिरो॑ऽभव॒द्यस्य॑
खादि॑रः सु॒वो भव॑ति॒ छन्द॑सामे॒व रसे॑नाव॒ द्यति॑ सर॑सा अ॒स्याऽऽ*हु॑तयो भवन्ति॒ तृती॑यस्यामि॒तो

दिवि सोमं आसीत् तं गायत्र्याऽ ह॑रत् तस्य॑ पर्णम॑च्छिद्यत् तत् पर्णोऽभ॑वत् तत् पर्णस्य॑ पर्ण॒त्वं
यस्य॑ पर्ण॒मयी जुहू॑ - []

Pada Paata

व॒षट्कार इति॑ वषट् - का॒रः । वै । गा॒य॒त्रि॒यै । शि॒रः । अ॒च्छि॒नत् । तस्यै॑ । रसः॑ । पे॒रेति॑ ।
अ॒प॒तत् । सः । पृ॒थि॒वीम् । प्रेति॑ । अ॒वि॒शत् । सः । ख॒दि॒रः । अ॒भ॒वत् । यस्य॑ । खा॒दि॒रः
। सु॒वः । भ॒वति॑ । छ॒न्द॑साम् । ए॒व । र॒सेन॑ । अ॒वेति॑ । द्यति॑ । स॒र॑सा इति॑ स - रु॒साः
। अ॒स्य॒ । आ॒हु॑तय॒ इत्या॑ - हु॒तयः॑ । भ॒वन्ति॑ । तृ॒ती॒य॑स्याम् । इ॒तः । दि॒वि । सोमः॑ ।
आ॒सीत् । तम् । गा॒य॒त्री । एति॑ । अ॒ह॒रत् । तस्य॑ । पर्ण॑म् । अ॒च्छि॒द्यत् । तत् । पर्णः॑ ।
अ॒भ॒वत् । तत् । पर्ण॑स्य॑ । पर्ण॒त्वमि॑ति॒ पर्ण॑ - त्वम् । यस्य॑ । पर्ण॒मयी॑ति॒ पर्ण॑ - मयी॑ । जुहूः॑ ।

23 TS 3.5.7.2

TS 3.5.7.2

Samhita Paata

-भ॒वति॑ सौ॒म्या अ॒स्याऽऽ*हु॑तयो भवन्ति जु॒षन्ते॑ऽस्य दे॒वा आ॒हु॑तीर्दे॒वा वै ब्र॒ह्म॑न्नवदन्त॒ तत् पर्ण॑
उपा॑ऽ*शृ॒णो॒थ सु॒श्र॒वा वै ना॒म् यस्य॑ पर्ण॒मयी जुहू॑र्भवति॒ न पा॒पः श्लो॒कः शृ॒णोति॑ ब्र॒ह्म वै पर्णो॑
वि॒ण्म॒रुतोऽन्नं॑ वि॒ण्मा॒रुतो॑ऽश्च॒त्थो यस्य॑ पर्ण॒मयी जुहू॑र्भवत्या-श्च॒त्थ्यु॒प॒भृद् ब्र॒ह्म॑णै॒वान्न॑मव॒ रु॒न्धेऽथो
ब्र॒ह्मै - []

Pada Paata

भव॑न्ति । सौ॒म्याः । अ॒स्य॒ । आहु॑तय॒ इत्या - हु॒तयः॑ । भ॒वन्ति॑ । जु॒षन्ते॑ । अ॒स्य॒ । दे॒वाः ।
 । आहु॑तीरि॒त्या - हु॒तीः । दे॒वाः । वै । ब्र॒ह्मन् । अ॒व॒द॒न्त॒ । तत् । पु॒र्णः । उ॒पेति॑ ।
 अ॒शृ॒णो॒त् । सु॒श्र॒वा इति॑ सु - श्र॒वाः । वै । ना॒म॑ । य॒स्य॑ । पु॒र्ण॒मयी॑ति॒ पर्ण॑ - मयी॑ । जु॒हूः ।
 । भ॒वन्ति॑ । न । पा॒पम् । श्लो॒कम् । शृ॒णो॒ति॒ । ब्र॒ह्म॑ । वै । पु॒र्णः । विट् । म॒रुतः॑ ।
 अ॒न्नम् । विट् । मा॒रुतः॑ । अ॒श्व॒त्थः । य॒स्य॑ । पु॒र्ण॒मयी॑ति॒ पर्ण॑-मयी॑ । जु॒हूः । भ॒वन्ति॑ । आ॒-
 श्व॒त्थी । उ॒प॒भृ॒तित्यु॑प - भृ॒त् । ब्र॒ह्म॑णा । ए॒व । अ॒न्नम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । अ॒थो इति॑ । ब्र॒ह्म॑ ।

24 TS 3.5.7.3**TS 3.5.7.3****Samhita Paata**

-व वि॒श्य॒द्भ्यू॑हति रा॒ष्ट्रं वै पु॒र्णो विड॑श्च॒त्थो यत् पु॒र्ण॒मयी॑ जु॒हूर्भव॑त्या-श्व॒त्थ्यु॒प॒भृद्-रा॒ष्ट्रमे॒व वि॒श्य॒द्भ्यू॑हति
 प्र॒जाप॑ति॒र्वा अ॑जुहो॒त् सा यत्रा॑ऽऽ*हु॑तिः प्र॒त्यति॑ष्ठत् ततो॒ विक॑ङ्कत् उद॑तिष्ठत् ततः प्र॒जा अ॑सृजत्
 यस्य॒ वैक॑ङ्कती ध्रु॒वा भ॒वन्ति॑ प्र॒त्यवा॑स्या ऽऽ*हु॑तय॒स्तिष्ठ॑न्त्यथो प्रै॒व जा॑यत ए॒तद्वै सु॒चाः () रू॒पं
 य॒स्यैव॑ रू॒पाः सु॒चो भ॒वन्ति॑ सर्वा॑ण्ये॒वैन॑ रू॒पाणि॑ पशूनामु॒पति॑ष्ठन्ते नास्याप॑-रू॒पमा॑त्म॒ञ्जाय॑ते ॥

Pada Paata

ए॒व । वि॒शि । अ॒धीति॑ । ऊ॒ह॒ति॒ । रा॒ष्ट्रम् । वै । पु॒र्णः । विट् । अ॒श्व॒त्थः । यत् ।

पु॒र्णमयी॑तिं॒ पर्ण॑ - मयी॑ । जु॒हूः । भव॑ति । आ॒श्व॒त्थी । उ॒प॒भृ॒तित्यु॑प॒भृत् । रा॒ष्ट्रम् । ए॒व ।
 वि॒शि । अधी॑ति । ऊ॒हृ॒ति । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा - प॒तिः । वै । अ॒ज॒होत् । सा । यत्र॑ ।
 आ॒हु॒तिरि॒त्या - हु॒तः । प्र॒त्यति॑ष्ठ॒दिति॑ प्रति - अति॑ष्ठत् । ततः॑ । वि॒क॒ङ्क॒त इति॑ वि - क॒ङ्क॒तः ।
 उ॒दि॒ति । अ॒ति॒ष्ठत् । ततः॑ । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । अ॒सृ॒ज॒त् । यस्य॑ । वै॒क॒ङ्क॒ती । ध्रु॒वा ।
 भव॑ति । प्र॒तीति॑ । ए॒व । अ॒स्य । आ॒हु॒तय॑ इत्या॒हु॒तयः॑ । ति॒ष्ठन्ति॑ । अथो॑ इति॑ । प्रेति॑ ।
 ए॒व । जा॒य॒ते । ए॒तत् । वै । सु॒चाम् () । रू॒पम् । यस्य॑ । ए॒व॒रू॒पा इत्ये॒वं - रू॒पाः ।
 सु॒चः । भव॑न्ति । सर्वा॑णि । ए॒व । ए॒नम् । रू॒पाणि॑ । प॒शूनाम् । उपेति॑ । ति॒ष्ठन्ते॑ । न ।
 अ॒स्य । अ॒परू॒पमि॒त्यप॑ - रू॒पम् । आ॒त्मन् । जा॒य॒ते ॥

25 TS 3.5.8.1

TS 3.5.8.1

Samhita Paata

उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽसि प्र॒जाप॑तये त्वा॒ ज्योति॑ष्मते॒ ज्योति॑ष्मन्तं गृ॒ह्णामि॑ दक्षाय॑ दक्ष॒वृधे॑ रा॒तं दे॒वेभ्यो॑ऽग्नि
 जि॒ह्वेभ्य॑स्त्वर्ता॒युभ्य॑ इन्द्र॑ज्येष्ठेभ्यो॒ वरु॑णराजभ्यो॒ वाता॑पिभ्यः॒ पर्जन्या॑त्मभ्यो दि॒वे त्वा॒ऽन्तरि॑क्षाय॒ त्वा
 पृथि॑व्यै त्वाऽपेन्द्र॒ द्विष॑तो॒ मनो॑ऽप॒ जिज्या॑सतो॒ जह्य॑प॒ यो नो॑ऽराती॒यति॑ तं ज॑हि प्रा॒णाय॑ त्वाऽपा॒नाय॑
 त्वा व्या॒नाय॑ त्वा स॒ते त्वाऽस॑ते॒ त्वाऽद्भ्य॑स्त्वौष॒धीभ्यो॑ () वि॒श्वेभ्य॑स्त्वा भू॒तेभ्यो॑ यतः॑ प्र॒जा अ॒
 क्खि॑व॒द्रा अजा॑यन्त॒ तस्मै॑ त्वा प्र॒जाप॑तये वि॒भूदा॑व॒न्ने ज्योति॑ष्मते॒ ज्योति॑ष्मन्तं जुहोमि ॥

Pada Paata

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒ इत्यु॑प॒या॒म - गृ॒ही॒तः । अ॒सि॒ । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा-प॑तये । त्वा । ज्योति॑ष्मते ।
 ज्योति॑ष्मन्तम् । गृ॒ह्णामि॑ । दक्षा॑य । दु॒क्ष॒वृ॒ध॒ इति॑ दक्ष - वृ॒धे । रा॒तम् । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒ग्नि॒जि॒ह्वेभ्य॑
 इत्य॑ग्नि - जि॒ह्वेभ्यः॑ । त्वा । ऋ॒ता॒युभ्य॑ इत्यृ॒ता॒यु - भ्यः । इन्द्र॑ज्येष्ठेभ्य॒ इतीन्द्र॑-ज्येष्ठेभ्यः ।
 वरु॑णराजभ्य॒ इति॑ वरु॑णराज-भ्यः । वा॒तापि॑भ्य॒ इति॑ वा॒तापि॑-भ्यः । पर्ज॑न्या॒त्मभ्य॑ इति॑ पर्ज॑न्या॒त्म-
 भ्यः । दि॒वे । त्वा । अ॒न्तरि॑क्षाय । त्वा । पृ॒थि॒व्यै । त्वा । अ॒पेति॑ । इन्द्र॑ । द्वि॒ष॒तः ।
 मनः॑ । अ॒पेति॑ । जि॒ज्या॑सतः । ज॒हि । अ॒पेति॑ । यः । नः । अ॒रा॒ती॒यति॑ । तम् । ज॒हि ।
 प्रा॒णा॒येति॑ प्रा - अ॒नाय॑ । त्वा । अ॒पा॒ना॒येत्य॑प-अ॒नाय॑ । त्वा । व्या॒ना॒येति॑ वि - अ॒नाय॑ । त्वा
 । सु॒ते । त्वा । अ॒स॒ते । त्वा । अ॒द्भ्य॑ इत्य॑त् - भ्यः । त्वा । ओष॑धीभ्य॒ इत्योष॑धि-भ्यः () ।
 वि॒श्वेभ्यः॑ । त्वा । भू॒तेभ्यः॑ । यतः॑ । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । अ॒क्खि॑न्द्राः । अ॒जा॒यन्त॑ ।
 तस्मै॑ । त्वा । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा - प॑तये । वि॒भू॒दाव॒न्न॒ इति॑ वि॒भु - दाव॒न्नै । ज्योति॑ष्मते ।
 ज्योति॑ष्मन्तम् । जु॒होमि॑ ॥

26 TS 3.5.9.1

TS 3.5.9.1

Samhita Paata

याँ॒वा अ॑द्भ्युश्च॒ यज॑मानश्च॒ दे॒वता॑मन्तरि॒तस्तस्या॑ आ वृ॑श्च्येते प्रा॒जाप॑त्यं द॒धिग्र॑हं गृ॒ह्णी॒यात् प्र॒जाप॑-
 तिः॒ सर्वा॑ दे॒वता॑ दे॒वता॑भ्य॒ एव॑ नि॒हु॒वाते॑ ज्येष्ठो वा ए॒ष ग्र॑हा॒णां य॒स्यैष॑ गृ॒ह्यते॑ ज्येष्ठ्य॑मे॒व ग॑च्छति
 सर्वा॑साँ॒वा ए॒तद्दे॒वता॑नां॒ रूपं॑ य॒देष॑ ग्र॒हो य॒स्यैष॑ गृ॒ह्यते॑ सर्वा॑ण्ये॒वैनं॑ रू॒पाणि॑ पशूनामुप॑तिष्ठन्त
 उप॒या॒म॒गृ॒हीतो॑ - []

Pada Paata

याम् । वै । अ॒द्भ्युः । च॒ । यज॑मानः । च॒ । दे॒वता॑म् । अ॒न्तरि॑त इत्य॑न्तः - इतः । तस्यै॑ ।
 एति॑ । वृ॒श्च्येते॑ इति॑ । प्रा॒जाप॑त्यमिति॑ प्राजा - प॒त्यम् । दु॒धिग्र॑हमिति॑ दधि - ग्र॒हम् । गृ॒ह्णीया॑त् ।
 प्रा॒जाप॑तिरिति॑ प्राजा - प॒तिः । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । दे॒वता॑भ्यः । ए॒व । नीति॑ । हु॒वाते॑ इति॑ । ज्येष्ठः॑
 । वै । ए॒षः । ग्र॒हाणाम् । यस्य॑ । ए॒षः । गृ॒ह्यते॑ । ज्यैष्ठ्य॑म् । ए॒व । गृ॒च्छति॑ । सर्वा॑साम् ।
 वै । ए॒तत् । दे॒वता॑नाम् । रू॒पम् । यत् । ए॒षः । ग्र॒हः । यस्य॑ । ए॒षः । गृ॒ह्यते॑ । सर्वा॑णि
 । ए॒व । ए॒नम् । रू॒पाणि॑ । प॒शूनाम् । उपेति॑ । तिष्ठ॑न्ते । उ॒पया॑मगृहीत् इत्यु॑पया॒म - गृ॒हीतः॑ ।

27 TS 3.5.9.2**TS 3.5.9.2****Samhita Paata**

-ऽसि प्रा॒जाप॑तये त्वा॒ ज्योति॑ष्मते ज्योति॑ष्मन्तं गृ॒ह्णामीत्या॑ह॒ ज्योति॑रे॒वैनः॑ समा॒नानां॑ करोत्यग्नि॒-
 जि॒ह्वेभ्य॑स्त्वर्तायु॒भ्य इत्या॑हैताव॑तीर्वे दे॒वता॑स्ताभ्य॑ ए॒वैनः॑ सर्वा॑भ्यो गृ॒ह्णत्यपै॑न्द्र द्विष॑तो म॒न इत्या॑ह॒
 भ्रातृ॑व्याप॒नुत्यै प्रा॑णाय॒ त्वाऽप॑नाय॒ त्वेत्या॑ह प्रा॒णाने॒व यज॑माने दधाति॑ तस्मै॑ त्वा प्रा॒जाप॑तये वि॒भू-
 दा॒व॒न्ने ज्योति॑ष्मते ज्योति॑ष्मन्तं जुहो॑मी - []

Pada Paata

अ॒सि । प्रा॒जाप॑तय॒ इति॑ प्राजा - प॒त्ये । त्वा॒ । ज्योति॑ष्मते । ज्योति॑ष्मन्तम् । गृ॒ह्णामि॑ । इति॑

। आ॒ह । ज्योतिः॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । स॒मा॒ना॒ना॑म् । क॒रो॒ति । अ॒ग्नि॒जि॒ह्वे॒भ्य॒ इत्य॑ग्नि - जि॒ह्वे॒भ्यः॑
 । त्वा॒ । ऋ॒ता॒यु॒भ्य॒ इत्य॑यु॒ता॒यु - भ्यः॑ । इति॑ । आ॒ह । ए॒ता॒व॒तीः॑ । वै । दे॒वताः॑ । ता॒भ्यः॑
 । ए॒व । ए॒न॒म् । सर्वा॑भ्यः । गृ॒ह्णा॒ति । अपे॑ति । इ॒न्द्र । द्वि॒ष॒तः । मनः॑ । इति॑ । आ॒ह
 । भ्रातृ॑व्यापनु॒त्या इति॑ भ्रातृ॑व्य - अ॒प॒नु॒त्त्यै । प्रा॒णा॒येति॑ प्र - अ॒नाय॑ । त्वा॒ । अ॒पा॒ना॒येत्य॑प
 - अ॒नाय॑ । त्वा॒ । इति॑ । आ॒ह । प्रा॒णा॒निति॑ प्र - अ॒नान् । ए॒व । यज॑माने । दु॒धा॒ति ।
 तस्मै॑ । त्वा॒ । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा - प॒तये॑ । वि॒भू॒दाव॒न्न इति॑ वि॒भु - दाव॒न्नै । ज्योति॑ष्मते ।
 ज्योति॑ष्मन्तम् । जु॒हो॒मि ।

28 TS 3.5.9.3

TS 3.5.9.3

Samhita Paata

-त्या॑ह प्र॒जाप॑तिः सर्वा॑ दे॒वताः॑ सर्वा॑भ्य ए॒वैन॑ दे॒वता॑भ्यो जु॒हो॒त्याज्य॑ग्र॒हं गृ॒ह्णी॒यात् तेज॑स्का॒मस्य॑ तेजो॑
 वा आ॒ज्यं तेज॑स्व्ये॒व भ॑वति सोम॒ग्रहं॑ गृ॒ह्णी॒याद् ब्र॒ह्मव॑र्च॒सका॑मस्य ब्र॒ह्मव॑र्च॒सं वै सोमो॑ ब्र॒ह्मव॑र्च॒स्ये॒व
 भ॑वति दधि॒ग्रहं॑ गृ॒ह्णी॒यात् प॒शुका॑म॒स्यो॒गवै॑ द॒ध्न्यू॒र्कं प॒शव॑ ऊ॒र्जैवा॑स्मा॒ ऊ॒र्जं प॒शून्व॑ रु॒न्धे ॥

Pada Paata

इति॑ । आ॒ह । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । सर्वा॑भ्यः । ए॒व । ए॒न॒म्
 । दे॒वता॑भ्यः । जु॒हो॒ति । आ॒ज्य॑ग्र॒हमि॒त्या॑ज्य - ग्र॒हम् । गृ॒ह्णी॒यात् । तेज॑स्का॒मस्येति॑ तेजः॑ -
 का॒मस्य॑ । तेजः॑ । वै । आ॒ज्यम् । तेज॑स्वी । ए॒व । भ॒वति॑ । सोम॒ग्रहमिति॑ सोम - ग्र॒हम् ।
 गृ॒ह्णी॒यात् । ब्र॒ह्मव॑र्च॒सका॑म॒स्येति॑ ब्र॒ह्मव॑र्च॒स - का॒मस्य॑ । ब्र॒ह्मव॑र्च॒समिति॑ ब्र॒ह्म - व॑र्च॒सम् । वै ।

सोमः । ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म - वर्चसी । एव । भवति । दधिग्रहमिति दधि - ग्रहम् । गृहीयात् । पशुकामस्येति पशु - कामस्य । ऊर्क । वै । दधि । ऊर्क । पशवः । ऊर्जा । एव । अस्मै । ऊर्जम् । पशून् । अवेति । रुन्धे ॥

29 TS 3.5.10.1

TS 3.5.10.1

Samhita Paata

त्वे ऋतुमपि वृञ्जन्ति विश्वे द्विर्यदेते त्रि-र्भवन्त्यूमाः । स्वादोः स्वादीयः स्वादुना सृजा समतं ऊ पु मधु मधुनाऽभि योधि । उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा जुष्टं गृह्णाम्येष ते योनिः प्रजापतये त्वा ॥ प्राणग्रहान् गृह्णात्येतावद्वा अस्ति यावदेते ग्रहाः स्तोमाश्छन्दांसि पृष्ठानि दिशो यावदेवास्ति त - []

Pada Paata

त्वे इति । ऋतुम् । अपीति । वृञ्जन्ति । विश्वे । द्विः । यत् । एते । त्रिः । भवन्ति । ऊमाः ॥ स्वादोः । स्वादीयः । स्वादुना । सृज । समिति । अतः । उ । स्विति । मधु । मधुना । अभीति । योधि ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । त्वा । जुष्टम् । गृह्णामि । एषः । ते । योनिः । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । त्वा ॥ प्राणग्रहानिति प्राण-ग्रहान् । गृह्णाति । एतावत् । वै । अस्ति । यावत् । एते । ग्रहाः । स्तोमाः । छन्दांसि । पृष्ठानि । दिशः । यावत् । एव । अस्ति । तत् ।

30 TS 3.5.10.2

TS 3.5.10.2

Samhita Paata

-दव॑ रुन्धे ज्ये॒ष्ठा वा ए॒तान् ब्रा॑ह्म॒णाः पु॒रा वि॒दाम॑ऋन् तस्मा॒त् तेषा॑ः सर्वा॑ दि॒शोऽभि॑जिता॒ अभू॑वन्.
यस्यै॑ ते गृह्यन्ते ज्यैष्ठ्यमे॒व ग॑च्छत्य॒भि दि॒शो ज॑यति॒ पञ्च॑ गृह्यन्ते॒ पञ्च॑ दि॒शः सर्वा॑स्वे॒व दि॒क्ष-
वृ॑द्धवन्ति॒ नव॑नव गृह्यन्ते॒ नव॑ वै पु॒रुषे॑ प्रा॒णाः प्रा॒णाने॒व यज॑मानेषु॒ दध॑ति प्राय॒णीये॑ चोद॒यनी॑ये च
गृह्यन्ते प्रा॒णा वै प्रा॑णग्र॒हाः - []

Pada Paata

अवे॑ति । रु॒न्धे । ज्ये॒ष्ठाः । वै । ए॒तान् । ब्रा॒ह्म॒णाः । पु॒रा । वि॒दाम् । अ॒ऋन् । तस्मा॑त् ।
तेषा॑म् । सर्वा॑ः । दि॒शः । अ॒भिजि॑ता इत्य॒भि - जि॒ताः । अ॒भूव॑न् । यस्य॑ । ए॒ते । गृह्य॑न्ते ।
ज्यैष्ठ्य॑म् । ए॒व । ग॒च्छ॑ति । अ॒भीति॑ । दि॒शः । ज॒यति॑ । पञ्च॑ । गृह्य॑न्ते । पञ्च॑ । दि॒शः ।
सर्वा॑सु । ए॒व । दि॒क्षु । ऋ॒द्धव॑न्ति । नव॑नवेति॒ नव॑ - न॒व । गृह्य॑न्ते । नव॑ । वै । पु॒रुषे॑ ।
प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र - अ॒नान् । ए॒व । यज॑मानेषु॒ दध॑ति । प्राय॒णीय॑ इति॒
प्र - अ॒यनी॑ये । च । उ॒द॒यनी॑य इत्यु॒त् - अ॒यनी॑ये । च । गृह्य॑न्ते । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः ।
वै । प्रा॑णग्र॒हा इति॑ प्राण - ग्र॒हाः ।

31 TS 3.5.10.3

TS 3.5.10.3

Samhita Paata

प्राणैरेव प्रयन्ति प्राणैरुद्यन्ति दशमेऽहंन् गृह्यन्ते प्राणा वै प्राणग्रहाः प्राणेभ्यः खलु वा एतत् प्रजा
यन्ति यद्वामदेव्यं योनेश्च्यवते दशमेऽहंन् वामदेव्यं योनेश्च्यवते यद्-दशमेऽहंन् गृह्यन्ते प्राणेभ्यः एव
तत् प्रजा नयन्ति ॥

Pada Paata

प्राणैरिति प्र - अनैः । एव । प्रयन्तीति प्र - यन्ति । प्राणैरिति प्र - अनैः । उदिति । यन्ति
। दशमे । अहन् । गृह्यन्ते । प्राणा इति प्र - अनाः । वै । प्राणग्रहा इति प्राण - ग्रहाः
। प्राणेभ्यः इति प्र - अनेभ्यः । खलु । वै । एतत् । प्रजा इति प्र - जाः । यन्ति । यत्
। वामदेव्यमिति वाम - देव्यम् । योनेः । च्यवते । दशमे । अहन् । वामदेव्यमिति वाम -
देव्यम् । योनेः । च्यवते । यत् । दशमे । अहन् । गृह्यन्ते । प्राणेभ्यः इति प्र - अनेभ्यः
। एव । तत् । प्रजा इति प्र - जाः । न । यन्ति ॥

32 TS 3.5.11.1

TS 3.5.11.1

Samhita Paata

प्र देवन्देव्या धिया भरता जातवेदसं । हव्या नो वक्षदानुषक् ॥ अयमुष्य प्रदेवयुरहोता यज्ञाय
नीयते । रथो न योऽभीवृतो घृणीवान् चेतति त्मना ॥ अयमग्निरुरुष्यत्यमृतादिव जन्मनः ।
सहसश्चित् सहीयान् देवो जीवातवे कृतः ॥ इडायास्त्वा पुदे वयं नाभा पृथिव्या अधि । जातवेदो
नि धीमह्यग्रे हव्याय वोढवे ॥

Pada Paata

प्रेतिं । देवम् । देव्या । धिया । भरत । जातवेदसमिति जात - वेदसम् ॥ हव्या । नः
। वक्षत् । आनुषक् ॥ अयम् । उ । स्यः । प्रेतिं । देवयुरिति देव-युः । होता ।
यज्ञाय । नीयते ॥ रथः । न । योः । अभीवृत इत्यभि - वृतः । घृणीवान् । चेतति ।
त्मना ॥ अयम् । अग्निः । उरुष्यति । अमृतात् । इव । जन्मनः ॥ सहसः । चित्
। सहीयान् । देवः । जीवातवे । कृतः ॥ इडायाः । त्वा । पुदे । वयम् । नाभा ।
पृथिव्याः । अधि ॥ जातवेद इति जात - वेदः । नीतिं । धीमहि । अग्रे । हव्याय । वोढवे ॥

33 TS 3.5.11.2

TS 3.5.11.2

Samhita Paata

अग्ने विश्वेभिः स्वनीक देवैरूर्णावन्तं प्रथमः सीद योनिं । कुलायिनं घृतवन्तः सवित्रे यज्ञं नय
यजमानाय साधु ॥ सीदं होतुः स्व उ लोके चिकित्वान्त्सादया यज्ञः सुकृतस्य योनौ । देवा-
वीर्देवान् हविषा यज्ञस्यग्रे बृहद्-यजमाने वयो धाः ॥ नि होता होतृषदने विदानस्त्वेषो दीदवाः

अंसदथ सुदक्षः । अदब्धव्रत-प्रमतिर्वसिष्ठः सहस्रं भुरः शुचिंजिह्वो अग्निः ॥ त्वं दूतस्त्व - []

Pada Paata

अ॒ग्रे । वि॒श्वेभिः । स्व॒नी॒केति॑ सु - अ॒नी॒क । दे॒वैः । ऊ॒र्णा॑वन्त॒मित्यू॒र्णा॑-वन्त॒म् । प्र॒थ॒मः । सी॒दु
। यो॒नि॑म् ॥ कु॒ला॒यि॒न॑म् । घृ॒तव॑न्त॒मिति॑ घृ॒त - व॒न्त॒म् । स॒वि॒त्रे । य॒ज्ञम् । न॒य॒ । य॒ज॑मा॒नाय॒
। सा॒धु ॥ सी॒द॑ । हो॒तुः । स्वे । उ॒ । लो॒के । चि॒कि॒त्वान् । सा॒दय॑ । य॒ज्ञम् । सु॒कृ॒त॒स्येति॑
सु - कृ॒त॒स्य॑ । यो॒नौ ॥ दे॒वा॒वी॒रि॒ति॑ दे॒व - अ॒वीः । दे॒वान् । ह॒वि॒षा॑ । य॒जा॒सि॒ । अ॒ग्रे । बृ॒हत्
। य॒ज॑मा॒ने । वयः॑ । धाः॑ ॥ नी॒ति॑ । हो॒ता॑ । हो॒तृ॒षद॑न् इति॑ हो॒तृ॒-स॒द॑ने । वि॒दा॒नः । त्वे॒षः ।
दी॒दि॒वान् । अ॒स॒द॒त् । सु॒दक्ष॑ इति॑ सु - दक्षः॑ ॥ अ॒द॒ब्ध॒व्रत॑प्र॒मति॑रि॒त्यद॑ब्धव्रत - प्र॒म॒तिः । व॒सि॑ष्ठः
। स॒ह॒स्र॒भ॒र॑ इति॑ सह॒स्रं - भ॒रः । शु॒चिं॒जिह्व॑ इति॑ शु॒चि॑ - जि॒ह्वः । अ॒ग्निः ॥ त्वम् । दू॒तः । त्वम् ।

34 TS 3.5.11.3

TS 3.5.11.3

Samhita Paata

मु॑ नः पर॒स्पास्त्वं॑ व॒स्य॒ आ वृ॑षभ प्र॒णे॒ता । अ॒ग्रे तो॒क॒स्य॑ न॒स्तने॑ त॒नूना॑म॒प्रयु॑च्छन् दी॒द्यद्बो॑धि गो॒पाः
॥ अ॒भि त्वा॑ दे॒व स॒वि॒त॒री॒शा॒नं॑ वा॒र्या॑णां । सदा॑ऽवन् भा॒गमी॑महे ॥ म॒ही द्यौः पृ॑थि॒वी च॑न इ॒मं
य॒ज्ञं मि॑मिक्षतां । पि॒पृ॒तां नो॒ भरी॑मभिः ॥ त्वा॒म॒ग्रे पु॒ष्क॑रा॒दद्व्य॑थ॒र्वा निर॑मन्थत । मू॒र्द्धो वि॒श्व॑स्य
वा॒घ॒तः ॥ तमु॑ - []

Pada Paata

उ । नः । प॒र॒स्पा इति॑ परः - पाः । त्वम् । व॒स्यः । ए॒ति । वृ॒षभ॒ । प्र॒णे॒तेति॑ प्र -
 ने॒ता ॥ अ॒ग्रे । तो॒कस्य॑ । नः । त॒नै । त॒नूना॑म् । अ॒प्र॒युच्छ॑नित्यप्र - युच्छ॑न् । दी॒द्यत्
 । बो॒धि । गो॒पा इति॑ गो-पाः ॥ अ॒भी॒ति । त्वा । दे॒व । स॒वि॒तः । ई॒शा॒नम् । वा॒र्या॑णाम्
 ॥ स॒दा । अ॒व॒न् । भा॒गम् । ई॒म॒हे ॥ म॒ही । द्यौः । पृ॒थि॒वी । च । नः । इ॒मम् ।
 यु॒ज्म् । मि॒मिक्ष॑ताम् ॥ पि॒पृ॒ताम् । नः । भ॒री॒म॒भिरि॑ति॒ भरी॑म-भिः ॥ त्वा॒म् । अ॒ग्रे । पु॒-
 ष्क॑रात् । अ॒धी॒ति । अथ॑र्वा । नि॒रि॒ति । अ॒म॒न्थ॑त् ॥ मू॒र्द्धः । वि॒श्व॑स्य । वा॒घ॒तः ॥ तम् । उ ।

35 TS 3.5.11.4**TS 3.5.11.4****Samhita Paata**

त्वा दु॒द्ध्य॑ङ्घ्रिः पु॒त्र ई॒धे अथ॑र्वणः । वृ॒त्र॒हणं॑ पु॒र॒न्दुरं ॥ त॒मु॒ त्वा पा॒थ्यो वृ॒षा॒ समी॑धे द॒स्यु॒हन्त॑मं
 । ध॒नं ज॒यः र॒णे॒रणे ॥ उ॒त ब्रु॑वन्तु ज॒न्तव॑ उ॒द॒ग्नि॑वृ॒त्रहा॑ऽज॒नि । ध॒नं ज॒यो र॒णे॒रणे ॥ आ यः
 ह॒स्ते न॒ खा॒दि॒नः शि॒शुं जा॑तं न बिभ्र॑ति । वि॒शा॒म॒ग्निः स्व॑द्ध॒रं ॥ प्र॒दे॒वं दे॒ववी॑तये भ॒र॒ता व॒सु॒वित्त॑मं
 । आ॒स्वे यो॒नौ नि॑ षी॒दतु ॥ आ - []

Pada Paata

त्वा । दु॒द्ध्य॑ङ् । ऋ॒षिः । पु॒त्रः । ई॒धे । अथ॑र्वणः ॥ वृ॒त्र॒हण॑मिति॒ वृ॒त्र - ह॒नम् । पु॒र॒न्दुर॑मिति॒

पुरं - दुरम् ॥ तम् । उ । त्वा । पाथ्यः । वृषा॑ । समिति॑ । ई॒धे । दस्यु॑हन्त॑म॒मिति॑ दस्यु
 - हन्त॑मम् ॥ धन॑ञ्जयमिति॑ धनं - ज॒यम् । रणे॑रण॒ इति॑ रणे॑ - रणे॑ ॥ उ॒त । ब्रु॑वन्तु । ज॒न्तवः॑
 । उ॒दिति॑ । अ॒ग्निः । वृ॒त्रहे॑ति॒ वृ॒त्र - हा । अ॒ज॒नि ॥ धन॑ञ्जय॒ इति॑ धनं - ज॒यः । रणे॑रण॒ इति॑
 रणे॑-रणे॑ ॥ ए॒ति । यम् । ह॒स्ते । न । स्वा॒दिन॑म् । शिशु॑म् । जा॒तम् । न । बिभ्र॑ति ॥
 वि॒शाम् । अ॒ग्निम् । स्व॒द्धुर॑मिति॑ सु - अ॒ध्वर॑म् ॥ प्रे॒ति । दे॒वम् । दे॒ववी॑तय॒ इति॑ दे॒व - वी॒त-
 ये । भ॒र॑त । व॒सुवित्त॑म॒मिति॑ वसु॒वित्-त॑मम् ॥ ए॒ति । स्वे । यो॒नौ । नी॒ति । सी॒द॒तु ॥ ए॒ति ।

36 TS 3.5.11.5

TS 3.5.11.5

Samhita Paata

जा॒तं जा॒तवे॑दसि प्रि॒यः शि॑शी॒ताऽति॑थिं । स्यो॒न आ गृ॑हप॑तिं ॥ अ॒ग्निना॑ऽग्निः समि॑द्ध्यते क॒वि-
 गृ॑हप॑तिर्यु॒वा । ह॒व्यवा॑ड् जु॒ह्वा॑स्यः ॥ त्वः॑ ह्य॒ग्ने अ॒ग्निना॑ वि॒प्रो वि॒प्रेण॑ स॒न्ध॒स॒ता । स॒खा स॒ख्या
 समि॑द्ध्य॒सै ॥ तं म॑र्जयन्त सु॒क्रतु॑ पुरो॒यावा॑नमा॒जिषु॑ । स्वे॒षु क्ष॑ये॒षु वा॒जिनं॑ ॥ य॒ज्ञेन॑ य॒ज्ञम॑यजन्त
 दे॒वास्ता॑नि॒ धर्मा॑णि प्रथ॒मान्या॑सन् । ते ह॒ नाकं॑ महि॒मानः॑ सचन्ते यत्र () पूर्वे॑ सा॒द्ध्याः सन्ति॑
 दे॒वाः ॥

Pada Paata

जा॒तम् । जा॒तवे॑द॒सीति॑ जा॒त - वे॒द॒सि । प्रि॒यम् । शि॑शी॒त । अ॒ति॒थिम् ॥ स्यो॒ने । ए॒ति ।
 गृ॑हप॑तिमिति॑ गृ॒ह - प॒तिम् ॥ अ॒ग्निना॑ । अ॒ग्निः । समि॑ति॒ । इ॒द्ध्य॒ते । क॒विः । गृ॑हप॑तिरिति॑

गृह - प॒तिः । यु॒वा॑ ॥ ह॒व्य॒वा॒डि॒ति॑ ह॒व्य - वाट् । जु॒ह्वा॑स्य॒ इति॑ जुहु - आ॒स्यः ॥ त्वम् । हि
 । अ॒ग्ने॑ । अ॒ग्नि॒ना॑ । वि॒प्रः । वि॒प्रे॑ण । स॒न् । स॒ता ॥ स॒खा॑ । स॒ख्य॑ । स॒मि॒द्ध॒य॒स॒ इति॑
 सं - इ॒ध्य॒सै ॥ तम् । म॒र्ज॒य॒न्त॒ । सु॒क्र॒तु॒मि॒ति॑ सु - ऋ॒तु॑म् । पु॒रो॒या॒वा॒न॒मि॒ति॑ पु॒रः - या॒वा॒न॒म्
 । आ॒जि॒षु॑ ॥ स्वे॒षु॑ । क्ष॒ये॒षु॑ । वा॒जि॒न॑म् ॥ य॒ज्ञे॑न॒ । य॒ज्ञ॑म् । अ॒य॒ज॒न्त॒ । दे॒वाः । ता॒नि॑ ।
 ध॒र्मा॑णि । प्र॒थ॒मा॒नि॑ । आ॒स॒न् ॥ ते । ह॒ । ना॒क॑म् । म॒हि॒मा॒नः॑ । स॒च॒न्ते॑ । य॒त्र () । पू॒र्वे॑
 । सा॒द्भ्याः॑ । स॒न्ति॑ । दे॒वाः ॥